

TANTÁRGYI TEMATIKA
BTOSVM4N14 Diskurzuselemzés szem.

Tantárgy neve: Diskurzuselemzés	Tantárgy Neptun kódja(i): BTMMN614, BTOSVM4N14 (E Neptun kód(ok) a nappali képzésre vonatkozik/vonatkoznak. A levelező képzés Neptun kódjaiban a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)
	Tantárgyfelelős intézet: ME BTK Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézet
	Tantárgyelem: K (K: kötelező, KV: kötelezően választható, SZV: szabadon választható)
Tárgyfelelős (név, beosztás): Kertész Noémi adjunktus	
Közreműködő oktató(k): Kertész Noémi adjunktus	
Tantárgyi egység: Diskurzuselemzés szem.	
Tantárgyi egység Neptun kódja: BTOSVM4N14 (E Neptun kód a nappali képzésre vonatkozik. A levelező képzés Neptun kódjában a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)	
Javasolt félév: 1T (A szak kerestféléves meghirdetésben nem indul, így páratlan számú félév tárgyait csak ősszel, páros számúit csak tavasszal lehet felvenni.)	Előfeltétel: nincs (E Neptun kód(ok) a nappali képzésre vonatkozik/vonatkoznak. A levelező képzés Neptun kódjaiban a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)
Óraszám/hét: BTOSVM4N14: 2 szeminárium, BTMMN614: 1 szeminárium, 1 konzultáció (A nappali képzés heti óraszámja 14 héten át. A levelező képzések féléves óraszámja a következő: heti 1 nappali tagozatos óra esetén a levelező tagozat féléves óraszámja 5, heti 2 nappali tagozatos óra esetén a levelező tagozat féléves óraszámja 10 stb.)	Számonkérés módja (a/gy/k/b): gyakorlati jegy (A teljesítés követelményeit lásd alább a <i>Félévközi számonkérés módja és értékelése</i> pontnál.)
Kreditpont: 2	Tagozat: nappali (A tantárgy és a tantárgyi egység adatai és követelményei azonosak a levelező tagozaton is, egyedül a Neptun kód különbözik.)
Tantárgyi egység feladata és célja (röviden összefoglalva): A kurzus célja a diskurzuselemzési elméletek és módszerek bemutatása, különös tekintettel a nyelvészeti elemzési területekre. A félév során a hallgatók megismerkednek a diskurzusok szerkezeti, tartalmi és funkcionális sajátosságaival, kitérve a szövegek, illetve megnyilatkozások alkotóinak és befogadóinak társadalmi, kulturális beágyazottságára. A kurzus során az egyes diskurzustípusok és műfajok elemzési szempontjaival konkrét elemzéseken, gyakorlatokon keresztül is megismerkednek a hallgatók. Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> A hallgató ismeri a terminológia elméleti és gyakorlati alapelveit, valamint felismeri és elkülöníti egymástól az alapvető diskurzus típusokat. <i>képesség:</i> A hallgató képes adekvátan reflektálni a környezetében alkalmazott diskurzusokra. <i>attitűd:</i> Hallgató válnon nyitottá a tárggyal kapcsolatos szakmai újdonságok iránt. <i>autonómia és felelősség:</i> A hallgató kreatív módon és egyben kritikusan használja ki a különböző elméletek eredményeit.	
Tantárgyi egység tematikus leírása 14 heti bontásban: 1. Bevezetés, terminológiai kérdések 2. Szöveg és diskurzus 3. A diskurzusanalízis tárgya és módszerei 4. A diskurzus egységei és funkciói 5. Diskurzusok a nyelvhasználat különböző formáiban	

6. Beszédaktus-elmélet
7. Diskurzus az interakciós szociolingvisztikában
8. A szóbeli diskurzusok szegmentálási elméletei
9. Korpuszelemzési módszerek az írásos diskurzusokban
10. Internetes diskurzusok nyelvi elemzési módszerei
11. Médiadiskurzus
12. A kritikai diskurzuselemzés nyelvészeti elméletei
13. Interkulturalitás a diskurzusokban
14. Zárthelyi dolgozat

Félévközi számonkérés módja és értékelése (prezentáció, zárthelyi dolgozat, szemináriumi dolgozat beadása stb.):

A félévközi számonkérés módját és értékelését a félév kezdetekor a tantárgyi egység oktatója határozza meg.

Gyakorlati jegy/kollokvium teljesítésének módja és értékelése (félévközi teljesítmény aránya a beszámításnál, ponthatárok stb.): SZ

A kód jelentése:

A = a tantárgy aláírással zárul, amelyben kétfokozatú az értékelés (nem megfelelt, megfelelt). A hallgató legfeljebb az óraszám 30%-át mulaszthatja el következmények nélkül, az ezt meghaladó mértékű hiányzás – kivéve az igazolt betegség miatti hiányzást – esetén az aláírás nem szereshető meg. Az igazolt hiányzás pótlási feltételeit az oktató ismerteti. Az aláírás feltétele, hogy az oktató által a félév során támasztott prezentációs és beadási kötelezettségeknek a hallgató maradéktalanul eleget tegyen.

K = a tantárgy kollokviummal zárul, amelyben ötfokozatú az értékelés (1–5). Az előadások óraszámának legalább 60%-án kötelező a hallgató részvétele, amit jelenléti ívre vezetett aláírásával igazol. Az ennél többet mulasztó hallgató nem kaphat aláírást és nem vizsgázhat. Az előadáshoz évközi zárthelyi dolgozat(ok) társulhat(nak), legfeljebb akkora számban, mint a tantárgyi egység kreditpontszáma.

Amennyiben az előadáshoz zárthelyi dolgozat(ok) társul(nak), annak/azoknak az eredménye legalább 30%, legfeljebb 40%-os súllyal esik latba a záró osztályzatban. A zárthelyi dolgozat(ok)ról az oktató a tárgy félévi meghirdetések a Neptun rendszerben ad tájékoztatást. A szakmai követelményekhez képest a hallgatónak minden zárthelyi dolgozatában és a kollokviumon is legalább 50%-os felkészültséget kell igazolnia ahhoz, hogy az elégséges (2) osztályzatot megszerezze.

SZ = a tantárgy gyakorlati jeggyel zárul, amelyben ötfokozatú az értékelés (1–5). A hallgató legfeljebb a szemináriumi óraszám 30%-át mulaszthatja el következmények nélkül, az ezt meghaladó mértékű hiányzás – kivéve az igazolt betegség miatti hiányzást – esetén az aláírás és a gyakorlati jegy nem szereshető meg. Az igazolt hiányzás pótlási feltételeit az oktató ismerteti. Az aláírás feltétele, hogy az oktató által a félév során támasztott prezentációs és beadási kötelezettségeknek a hallgató maradéktalanul eleget tegyen. A szemináriumhoz évközi zárthelyi dolgozat(ok) társulhat(nak), annak/azoknak az eredménye legalább 30%, legfeljebb 40%-os súllyal esik latba a záró osztályzatban. A zárthelyi dolgozat(ok)ról az oktató a tárgy félévi meghirdetések a Neptun rendszerben ad tájékoztatást. A szakmai követelményekhez képest a hallgatónak minden zárthelyi dolgozatában és a beadott szemináriumi dolgozatában is legalább 50%-os felkészültséget kell igazolnia ahhoz, hogy az elégséges (2) osztályzatot megszerezze.

KSZ = a tantárgy kollokviummal és gyakorlati jeggyel záruló tantárgyi egysége(ke)t egyaránt tartalmaz. Az előbbiekre a K, az utóbbiakra az SZ kódnak megfelelő értékelés vonatkozik.

Kötelező irodalom a tantárgyi egység egészéhez vagy 14 heti tematikus leírásának megfelelő beosztásban:

Austin, J. 1997. Tetten ért szavak. NyKCs. Osiris. Budapest.

de Beaugrande–Dressler, W. 2000. Bevezetés a szövegnyelvészetbe. Corvina Kiadó. Budapest.

Van Dijk, T.A.–Kintsch, W. 2008. A stratégiai beszédfeldolgozás modellje felé. In: Síklaki István (szerk.): A szóbeli befolyásolás alapjai. I. Typotex. Budapest. 38–59.

Iványi Zsuzsanna 2001. A nyelvészeti konverzációelemzés. Magyar Nyelvőr 125: 74–93

Titscher, S. Et al. 2003. Methods of Text and Discourse Analysis. Sage Publications. London.

Ajánlott irodalom a tantárgyi egység egészéhez vagy 14 heti tematikus leírásának megfelelő beosztásban:

Chafe, W. 1992. Prosodic and Functional Units of Language. In: Edwards, J.–Lampert, M. (eds.): Talking Data: Transcription and Coding in Discourse Research. Lawrence Erlbaum Associates. Hillsdale.

van Dijk, T.A. (ed.) 1997. Discourse Studies. A Multidisciplinary Introduction. Sage Publications. London.

Fairclough, Norman 2003. Analysing discourse: Textual analysis for social research. New York: Routledge

- Géring Zsuzsanna 2005. 3–6–12: avagy összefoglaló művek a diskurzuselmélet területéről. Szociológiai Szemle. 2: 130–142.
- Gumperz, J.G. 1982. Language and Social Identity. Cambridge University Press. Cambridge.
- Marris, P.–Thornham, S. (eds.) 1999. Media Studies. A Reader. Edinburgh University Press. Edinburgh.
- Németh T. Enikő 1994. Módszertani útmutató a szóbeli diskurzusok megnyilatkozáspéldányokra történő tagolásához. Magyar Nyelv. 90: 327–330.
- Papp Z. Attila 2001. Az eltűnt hokimeccs nyomában. Diskurzuselmélet egy sportesemény ürügyén. Médiakutató. 1: 18–29.
- Searle, J. 1977. A beszédaktus mint kommunikáció. In: Horányi Özséb (szerk.): Kommunikáció I. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó. Budapest. 255–265.
- Tátrai Szilárd 2005. A nézőpont szerepe a narratív megértésben. In: Kertész András –Pelyvás Péter (szerk.): Általános Nyelvészeti Tanulmányok XXVII. Tanulmányok a kognitív szemantika köréből. Akadémiai Kiadó, Budapest, 207–229
- Would, É.a.–Kroger, R.O. 2000. Doing Discourse Analysis. Sage. London.